

vraag en antwoord over de vogelwet 1936

A, J. Binsbergen

Naar aanleiding van het artikel 'Vogels en de Vogelwet' in 'Het Vogeljaar' nr. 4 (blz. 140-141) heb ik enkele vragen over de wettelijke bepalingen ter beantwoording in de vragenrubriek, ontvangen. Een aantal van deze vragen wordt in deze aflevering van de rubriek beantwoord.

VRAAG: Hoe onderscheidt de Vogelwet 1936 'wilde' en 'tamme' Knobbelzwanen?

Deze vraag is ingegeven door de sinds de wetswijziging van 30 september 1970 geldende definitie van het begrip 'beschermde vogels': alle vogels welke behoren tot een der in Europa in het wild levende soorten, met uitzondering van de tamme Knobbelzwanen, de tamme duiverassen en de in artikel 2 van de Jachtwet genoemde vogels. Aangezien er nog geen jurisprudentie ten aanzien van dit punt is, kan ik slechts de visie van de ambtenaren van C.R.M., die met de uitvoering van de Vogelwet 1936 zijn belast, weergeven.

Tamme Knobbelzwanen zijn gekortwiek of geleewiekt, vaak van een merk voorzien (ring of merk op de snavel) en er valt meestal een eigenaar van aan te wijzen. Doorgaans zijn de poten van tamme Knobbelzwanen roze of vuilroze gekleurd.

Wilde Knobbelzwanen, waaronder ook verwilderde exemplaren en nakomelingen van tamme Knobbelzwanen zijn, beschikken — bijzondere omstandigheden daargelaten — volledig over hun vliegvermogen, zijn niet van een eigendomsmerk voorzien en zijn van niemand. Meestal hebben wilde Knobbelzwanen zwarte of grijze poten.

Er komen de laatste jaren steeds meer klachten over schade of overlast van Knobbelzwanen. De soort heeft zich sterk uitgebreid en is in toenemende mate gras gaan eten in plaats van het traditionele voedsel fonteinkruid, dat zeldzamer is geworden. Wordt er overgegaan tot bestrijding (die zich meestal beperkt tot verjagen), dan blijken er geen problemen te bestaan op dit punt. Als er zich geen eigenaar meldt,

wordt zonder meer aangenomen, dat het gaat om wilde, dus beschermde, vogels.

Zodra er uitspraken zijn van de rechterlijke macht aangaande de tamme of wilde staat van Knobbelzwanen, hebben we natuurlijk meer houvast en zal blijken of het huidige standpunt van C.R.M. juist is.

VRAAG: Is het geoorloofd in tuinen zonder Vogelvergunning G met een luchtbuks onbeschermde vogels, bijv. spreuwen, te schieten?

De luchtbuks hoort niet tot de z.g. verboden vangmiddelen genoemd in artikel 14 van het Vogelbesluit 1937. Dit betekent, dat je er in beginsel onbeschermde vogels mee mag schieten zonder in het bezit te zijn van een Vogelvergunning. Er zijn echter op grond van andere wetten beperkende bepalingen.

Op grond van de Wapenwet is het niet toegestaan een wapen (o.a. een luchtbuks) bij zich te hebben op de openbare weg en op enige voor het publiek toegankelijke plaats. De Jachtwet beschouwt de luchtbuks als een niet geoorloofd middel tot jagen, waarmee men zich niet in het veld mag bevinden. Aangezien een particuliere tuin bij een woning geen 'veld' is in de zin van de Jachtwet en geen openbare weg of voor het publiek toegankelijke plaats volgens de Wapenwet, is het gebruik van een luchtbuks daar toegestaan. Alleen als blijkt, dat het schieten gevaar oplevert voor omwonenden of passanten, of leidt tot dierenkwellig (overtreding van de Wet op de Dierenbescherming), kan door de politie worden opgestreden tegen de schieters. Wordt zodanig misbruik geconstateerd, dan is het aan te bevelen direkt de politie te waarschuwen.

VRAAG: Welke voorwaarden zijn er verbonden aan het verkrijgen van een Vogelvergunning F?

Op grond van artikel 21 van de Vogelwet 1936 kan in het belang van de vogelstand, de opvoeding of de wetenschap vergunning worden gegeven tot het verrichten van bij deze wet verboden handelingen. Er zijn verschillende soorten van deze Vogelvergunningen F, waarvan ik de belangrijkste noem.

In het belang van de vogelstand is

b.v. de Vogelvergunning F/A (z.g. 'asielvergunning') tot het onder zich hebben van zieke, gewonde of anderszins niet-valide exemplaren van beschermde vogels en van ten dienste der Justitie ter bewaring gegeven beschermde (inbeslaggenomen) vogels. Aan deze vergunning is de voorwaarde verbonden, dat de vogels, zodra zulks mogelijk moet worden geacht, in vrijheid worden gesteld. In het algemeen komen voor de asiilvergunning in aanmerking personen die het beoogde vogelbeschermingswerk onder auspiciën van een vogel- of natuurbeschermingsvereniging verrichten. Veel vogelwachten hebben een asiël.

Ook in het belang van de vogelstand zijn de vergunningen die aan reser vaatbewakers worden verleend voor het bestrijden (meestal beperkt tot het verstoren van de nesten en het rapen van de eieren) van Kok- en Zilvermeeuwen, die een bedreiging vormen voor andere soorten. Als vergunning in het belang van de opvoeding kunnen worden beschouwd de Vogelvergunningen F verleend aan dierenparken voor het houden van een aantal beschermde vogels.

Een Vogelvergunning F kan ook verleend worden aan een museum voor een collectie opgezette vogels (wetenschap en/of opvoeding).

De belangrijkste F vergunningen zijn die welke aan wetenschapsmensen, verbonden aan wetenschappelijke instituten kunnen worden verleend. Daarbij kunnen alle verboden handelingen worden toegestaan of slechts een of enkele. Zo is het denkbaar dat een vergunning wordt verleend voor het uithalen van een beperkt aantal eieren van een beschermde vogelsoort voor onderzoek naar de aanwezigheid van gifstoffen.

Tot deze wetenschappelijke vergunningen behoren ook de z.g. 'ringvergunningen' (Vogelvergunningen F/R), welke uitsluitend verleend worden aan ervaren vogelkenners die door het Vogeltrekstation te Arnhem zijn aangenomen als medewerkers bij het trekonderzoek. Er zijn ruwweg twee soorten ringvergunningen, één waarbij het gebruik van vangmiddelen niet is toegestaan (z.g. 'nestjongenvergunningen') en één waarbij wel vangmiddelen mogen worden gebruikt (z.g. 'uitgebreide vergunningen'). Als regel moeten gegadigden voor een ringvergunning een examentje afleggen.

VRAAG: Veel mannetjesvinken worden uit de natuur weggevangen en verkocht tegen prijzen van f 35,— tot f 150,— per stuk. Wat is daaraan te doen? Is het wellicht mogelijk dat er wettelijke maatregelen komen om hier paal en perk aan te stellen?

De Vink (*Fringilla coelebs*) hoort tot de in artikel 9 van het Vogelbesluit 1937 genoemde zeven kooivogels. Op grond van artikel 12 van de Vogelwet is het onder zich hebben daarvan vrij. Voor de vangst worden sinds 1940 en voor de handel sinds 1942 geen vergunningen meer verleend, zodat er geen legale mogelijkheden, anders dan kweken, zijn om aan kooivogels te komen. Aangezien er echter geen verplichting is om de vogels te laten registreren (zoals sinds kort in België) of om jonge gekweekte vogels te voorzien van een z.g. 'gesloten voertrijng' (zoals in Groot-Brittannië), is effectieve controle op de naleving van de bepalingen nauwelijks mogelijk.

Vooraf in Zuid-Limburg en in sommige streken in Noord-Brabant worden veel vinken gehouden voor de zang. Met de beste zangers neemt men deel aan de, overigens verboden, zangconcourses. Er zijn vele 'vinkeniers' die in voorjaar en zomer zo'n 10 tot 25 mannetjesvinken in geblindeerde kooitjes aan de gevels van hun woning hebben hangen. Tegelijkertijd bezitten zij hooguit enkele wijfjes, want gekweekt wordt er weinig, ook al omdat het zo moeilijk is. Met andere woorden, de Vinken worden gevangen en dat gebeurt vooral in het voorjaar in het bos, waar de zingende mannetjes in hun territoria in vangkooitjes worden gelokt. Goed zingende mannetjes (het gaat om het aantal slagen per minuut) zijn veel geld waard en prijzen van f 150,— zijn heus geen uitzondering. Het gaat dan echter wel om mannetjes die hun kunnen in wedstrijden hebben bewezen.

Wat eraan te doen? Er wordt steeds meer op aangedrongen, dat er wettelijke bepalingen in het leven worden geroepen waardoor alleen het houden van in gevangenschap gekweekte kooivogels nog mogelijk is, b.v. door het invoeren van een registratieplicht en een ringensysteem. Hoewel zeker niet een volkomen waterdicht systeem, zou dit een verbetering zijn. Het alternatief is het bezit van beschermde vogels, ook van de zeven kooivogelsoorten, ge-

heel te verbieden. Ook daarvoor wordt wel gepleit. Bij de in voorbereiding zijnde herziening van de Vogelwet is dit vraagstuk in ieder geval een van de belangrijkste punten.

Vragen voor de volgende aflevering van deze vragenrubriek kunnen op het onderstaande adres worden ingediend.

● A. J. Binsbergen, inspecteur-vogelbescherming, Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, Afd. Fauna en Flora, Steenvoordelaan 370, Rijswijk Z.H., tel. 070-949233, tst. 2593.

JAGERS IN ITALIË MOORDDEN 50.000.000 DIEREN UIT

Het laatste nieuws uit Italië is afschuwelijk nieuws: het blad *La Stampa* meldt, dat jagers in dat land kans hebben gezien in het afgelopen seizoen 50.000.000 — ja u leest het goed: vijftig miljoen! — dieren af te slachten.

Italië heeft de grootste 'jagersdichtheid' — zes op elke honderd hectare — van Europa. In het laatste jachtseizoen spendeerden zij 50 miljard (2,79 miljoen gulden) aan patronen. Het WWF meldt, dat 32 vogelsoorten en 14 soorten zoogdieren in Italië geheel of nagenoeg zijn uitgeroeid.

De tegenstanders van deze moordpartijen hebben het niet gemakkelijk tegenover de invloedrijke en meestal rijke jagersaansamelingen. Het eerste wat bijvoorbeeld het nieuwe regionale parlement van Apulia, in Zuid-Italië, deed zodra het in april j.l. wetgevende bevoegdheid kreeg was het legaliseren van de jacht op trekvogels tijdens de paartijd. Dat was voorheen in het gehele land verboden.

De opeenvolgende berichten over de vogelvangst in Italië zijn nog allerm minst eensluidend en in hun geheel nog weinig hoopgevend. De wet die de vangst met netten verbiedt, is weliswaar aangenomen, maar nog steeds niet van kracht. De senatoren en de afgevaardigden staan er eigenlijk nauwelijks achter. Niet alleen omdat ze voor een groot deel gewoon waren zelf op vogels te jagen, maar ook omdat ze beducht zijn voor het verlies van de stemmen van ± twee miljoen vogelvangsters.